

Намлієва Н.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління та адміністрування,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-482-8-25>

ІННОВАЦІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В КОНТЕКСТІ ПІСЛЯВОЄННОГО ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Інноваційний розвиток підприємництва – це процес спрямованої закономірної зміни стану підприємств, що залежить від його інноваційного потенціалу, джерелом якого є інновації, що створюють нові можливості для подальшого функціонування підприємств в умовах конкурентного середовища. В умовах повоєнної відбудови економіки для забезпечення безперервного функціонування підприємств активізація інноваційних процесів зумовлюватиметься впровадженням енергозберігаючих технологій та нетрадиційних видів енергоресурсів. Важливим кроком на шляху до підкорення європейського ринку є впровадження екологічного підходу до виробництва, наприклад, встановлення сонячних станцій допомагає перейняти енергоефективні практики, а також скоротити собівартість виробництва та забезпечити безперебійне електропостачання. Багато українських компаній вже реалізують цей потенціал і отримують значні конкурентні переваги від недорогої чистої сонячної енергії. Підприємства також можуть встановлювати системи зберігання енергії. Вони дозволяють накопичувати її тоді, коли вона генерується з надлишком, і використовувати пізніше. Таким чином, можна сформувати більш стабільний графік забезпечення підприємств «зеленою» енергією протягом дня.

На сьогоднішній день розвиток екологічного підприємництва відбувається повільними темпами, що зумовлено низькою проінформованістю бізнесу про сучасні екологічні технології, відсутністю належної державної підтримки,

непрогнозованою ситуацією в Україні, відсутністю достатнього капіталу, зменшенням кількості клієнтів, руйнуванням ланцюгів постачання, високими податками і зборами тощо. Поствоєнне відновлення має супроводжувати стимулювання розвитку підприємств за допомогою таких заходів: надання фінансової допомоги, податкові пільги, інформаційна підтримка, створення спеціальних умов для розвитку підприємств; впровадження комплексних інформаційних технологій, сприяння ІТ-стартапам [3]. ІТ є однією з провідних індустрій української економіки, яка стрімко зростає щороку і котра у воєнний час стала чи не єдиним сектором економіки, що продовжує розвиватись, створювати нові робочі місця, реалізувати нові проєкти, залучати інвестиції. Тому важливо продовжувати розвиток цього напрямку, заохочувати ІТ-фахівців, які з початком повномаштабного вторгнення виїхали за кордон, вести бізнес в Україні онлайн та працювати за привабливими податковими ставками. Також важливо зосередитися на інших ключових технологіях для бізнесу, щоб технологічний прогрес вийшов на новий рівень. Сучасні інновації з якими точно варто ознайомитись і провадити у діяльність підприємств, адже з великою ймовірністю, вони можуть ефективно функціонувати і допоможуть підприємствам в умовах повоєнної відбудови економіки.

Використання технології блокчейн – розподілена база даних, що зберігає впорядковані економічні транзакції, і до якої, за умови виконання певних вимог, можна приєднатися та виконати конкретну транзакцію. Створення таких транзакцій формує певний ланцюжок із блоків, який має свій унікальний хеш-номер. Особливістю такого ланцюжка є можливість простежити записи та відомості за всю історію транзакцій, а також неможливість внесення змін у ці записи [4, с. 128].

При сучасному рівні конкуренції впровадження інтелектуальних систем управління підприємством і опановування нових комп'ютерних методів для організації виробничого процесу є основною умовою функціонування і ефективного розвитку окремих підрозділів, структур та підприємств в цілому.

Факторами, що сприяють інноваційній діяльності в Україні, які здатні покращити фінансове забезпечення суб'єкта

господарювання виступає кредитна кооперація. Головним органом управління кредитним кооперативом є загальні збори пайовиків. У кооперативі діє один з головних принципів кооперації – демократичний: одна людина – один голос, незалежно від частки пайовика в пайовому капіталі кооперативу. Загальні збори кооперативу встановлюють розмір частки в пайовому капіталі кожного із члену кооперативу. Відповідно до встановленої частки члени кооперативу отримують кредит у розмірі, що не перевищує розмір, встановлений загальними зборами. Внаслідок такого обмеження переважна більшість членів кооперативу може скористатися кредитом. І в той же час, диверсифікація при наданні кредиту зменшує загальний ризик, пов'язаний з витрачанням фінансових ресурсів [7]. Унікальність кредитної кооперації виявляється в тому, що суб'єкт підприємництва приймаючи в ній участь, одночасно виступає і власником, і користувачем фінансових ресурсів. Адже кредитний кооператив обслуговує тільки потреби своїх членів-клієнтів і діє виключно в їх інтересах. В цьому сенсі кредитна кооперація розглядається не лише як елемент кредитних відносин, а й як важлива ланка мережі кооперативних взаємозв'язків.

P2P (Peer-to-Peer) кредитування – це спосіб запозичення коштів між особами, не пов'язаними між собою, без залучення фінансового посередника (банку, кредитної спілки тощо). Зазвичай позики надаються за допомогою онлайн-платформ посередників, які стягують комісію за надання позик і інструментів перевірки кредитоспроможності суб'єкта господарювання. Такий спосіб запозичення коштів в поствоєнному відновленні підприємства досить прийнятний. Також застосування краудфандингу як сучасного інструменту у фінансуванні малого і середнього бізнесу. Краудфандинг є новим альтернативним джерелом фінансування. Він посилається на відкриті заклики до громадськості, як правило через інтернет, щоб профінансувати проект з допомогою пожертвувань, грошовий внесок в обмін на винагороду, попереднє замовлення товару, надання позик або інвестицій.

Краудфандинг для фінансування інноваційних проектів як малих, так і середніх підприємств. Його впровадження

вирішуватиме відразу низку завдань: фінансове – отримання грошей на втілення проекту, маркетингове – контактна аудиторія дає малим і середнім підприємствам зворотний зв'язок, зв'язки з громадськістю. Також завдяки застосування краудфандингу малі та середні підприємства мають змогу протестувати свою продукцію на ринку, вивчити актуальні потреби цільової аудиторії, отримати попереднє замовлення, після чого можна випускати нові конкурентоспроможні продукти, та впроваджувати нові технології [2, с. 61]. Запровадження інновацій та здійснення інноваційної діяльності на підприємствах допоможе залишатися ефективними та конкурентоспроможними як на вітчизняному так і на світових ринках і забезпечувати розвиток національної економіки.

Сучасні умови господарювання диктують про необхідність впровадження в розвиток підприємництва нових, ефективних інструментів, які в повоєнному періоді забезпечать інноваційний розвиток. Відповідно, для досягнення певних результатів країні потрібна нова стратегія залучення капіталу для інноваційного розвитку, що буде використовувати й продукувати додаткові інструменти, джерелом яких є інновації, які створюватимуть нові можливості для подальшого функціонування підприємств в умовах повоєнної відбудови економіки. Тільки за умови досягнення високого рівня інноваційної діяльності підприємництва економіка країни зможе зайняти гідне місце у світовому процесі економічного розвитку.

Література:

1. Гук О.В. Фактори впливу на інноваційну діяльність підприємств. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 23 квітня 2020 р. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. С. 164–165.
2. Грищук Н.В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес». 2018. Вип. 290. С. 57–64.
3. Данилишин Б. Як не повторити помилок інших країн в процесі післявоєнної відбудови України? <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/1/691022> (дата звернення 12.11.2023).

4. Солодовнік О.О. Технологія блокчейн: суть і перспективи використання у системі державних фінансів України. *Бізнесінформ*. 2021. № 3. С. 126–131.

5. Проблеми управління інноваційним розвитком підприємства у транзитивній економіці : Монографія / За аг.ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 582с.

6. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 118 с.

7. Про схвалення Концепції розвитку системи кредитної кооперації. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 321-р від 07.06.2006 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>